

*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ*

4. Статистика ДТП в Україні за період с 01.01.2018 по 31.12.2018. Статистика Департаменту патрульної поліції Національної поліції України / Перехід за посиланням: Статистика ДТП в Украине за период с 01.01.2018 по 31.12.2018: ДТП 12-2018. URL:<http://patrol.police.gov.ua/ru/statystyka/>.
5. Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року. Розпорядження КМУ від 14 червня 2017 р. № 481-р. URL:<https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250145241>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : (Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
7. Кримінальний кодекс України : (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України : (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
9. Закон України «Про Національну поліцію»: відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
10. Інструкція з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС України від 16.02.2018 № 111. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18>.
11. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#n14>.

Любчак Ю.А., студент 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: професор кафедри цивільного
права і процесу, кандидат юридичних наук,
доцент **С.І. Чернооченко**

***ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ОСОБИСТИХ
НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ БАТЬКІВ***

Одним із важливих особистих немайнових прав неповнолітньої особи у сфері сімейних відносин є право дитини на належне батьківське виховання, реалізація якого складає основну функцію сім'ї та сприяє міцному

становленню особистості дитини, зорієнтованих на усталені моральні засади та суспільні цінності.

Держава забезпечує пріоритет сімейного виховання дитини (ст. 5 Сімейного кодексу України) [3]. Так як діти ще не мають достатнього соціального досвіду, тому саме сімейне виховання дає можливість забезпечити їх нормальний фізичний, моральний, інтелектуальний та соціальний розвиток, дає змогу стати повноцінним членом суспільства та збагатити певним соціальним досвідом.

Під вихованням загалом розуміється вплив суспільства на особистість, яка розвивається. У широкому розумінні – це соціалізація, тобто процес формування інтелекту, фізичних і духовних сил людини. Виховання є цілеспрямованою діяльністю, покликаною сформувати систему якостей особистості, поглядів і переконань відповідно до виховних суспільних ідеалів. Виховання здійснюється через культуру, освіту та навчання у процесі різного виду діяльності та під впливом спадковості та середовища [4, с. 313].

Відповідно до ч. 3 ст. 151 Сімейного кодексу України, батьки мають право обирати форми та методи виховання дитини, крім тих, які суперечать закону, моральним засадам суспільства. І які, відповідно, будуть змінюватися незалежно від віку дитини. Так, під методами виховання розуміється сукупність найзагальніших способів вирішення виховних завдань і здійснення виховних взаємовпливів, серед яких переважають такі методи, як: переконання, привчання, заохочення, виховання на особистому прикладі тощо. Під формою виховання розуміється стиль стосунків між батьками та дітьми: авторитарний, який характеризується суворістю щодо дітей та вимогою безвідмовного підкорення; ліберальний – характеризується терпимістю, всепрощенням батьків і демонстрацією любові до дітей; та демократичний, характеризується гнучкою мотивацією своїх дій та вчинків батьками, завдяки чому твердо досягаються позитивні вчинки дітей. Така форма виховання є найприйнятнішою, оскільки у дитині цінують не лише слухняність, а й незалежність, відчуття власної гідності, ініціативу, прислухаються до її думки та аналізують її аргументацію [4, с. 316].

Найважливішим природним правом дитини є право на життя. Стаття 281 Цивільного кодексу України визначає право особи на життя, право на здоров'я. Держава, яка проголошує таке право, бере на себе обов'язок забезпечити здоров'я своїх громадян, особливо на момент народження, а потім охороняти його. За статтею 288 Цивільного кодексу України особа має право на свободу. Джерелами цієї норми є положення статей 1 і 3 Загальної декларації прав людини і ст. 29 Конституції України, де закріплено, що «кожна людина має право на свободу та особисту недоторканість». Свобода визначається як здатність особи діяти відповідно до своїх інтересів і мети [4].

Одним із найважливіших природних прав дитини є право на сім'ю. Сім'я розглядається як засноване на шлюбі, спорідненості, усиновленні й інших формах прийняття дітей на виховання об'єднання осіб, пов'язаних між собою спільністю життя, а також юридичними правами й обов'язками.

Відповідно до ст. 291 Цивільного кодексу України ніхто не має права втручатися в сімейне життя фізичної особи всупереч її волі.

Стаття 8 Конвенції, про права дитини проголошує, що кожна дитина має право на збереження своєї індивідуальності. Індивідуальними ознаками є ім'я, прізвище, громадянство. Право дитини на ім. я закріплено в ст. 146 Сімейного кодексу України. « Ім'я дитини визначається за згодою батьків. Ім'я дитини, народженої жінки, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини. Дитині може бути дано не більше двох імен, якщо інше не впливає із звичаю національної меншини, до якої належать мати та (або) батько. Спір між батьками щодо імені дитини може вирішуватися органом опіки та піклування або судом» [1].

У юридичному значенні це поняття охоплює ім'я і прізвище, набуте при народженні, що передається від покоління до покоління і вказує на родинні зв'язки по батькові. Індивідуальне ім'я дитини, яка тільки з'явилася на світ, вибирають її батьки (або один із них), а по батькові та прізвище присвоюються відповідно до норм, передбачених статтями 145, 146, 147 Сімейного кодексу України. Право на ім'я – це непорушне й невідчужуване особисте немайнове право людини, а також і природне право, яке залежить від реєстрації появи дитини в установленому порядку державою. На підставі цих міркувань можна дійти висновку, що держава не дарує право на ім'я, а визнає й забезпечує його. Стаття 144 Сімейного кодексу України зобов'язує подати заяву про реєстрацію народження дитини не пізніше одного місяця від дня народження, і тому право на ім'я повинно бути здійснено протягом названого строку. Право на власне ім'я надає особі юридично забезпечену можливість мати певне ім'я, вимагати від оточуючих, щоб її називали власним іменем. Інші особи не можуть користуватися цим ім'ям або привласнювати його. Прізвище дитини визначається за прізвищем її батьків.

Право на належне батьківське виховання передбачено статтями 150-152 Сімейного кодексу України, які закріплюють обов'язок батьків щодо виховання й розвитку дитини, а також ст. 12 Закону України «Про охорону дитинства»[2], згідно з якою батьки не тільки мають право, а й зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку її природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя і праці. На кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання й розвиток дитини. Стаття 150 Сімейного кодексу України закріплюється обов'язок батьків виховувати дитину в дусі поваги до прав і свобод інших людей, любові до своєї сім'ї і родини, свого народу, своєї Батьківщини. Це право забезпечує дитині можливість жити й виховуватися в сім'ї. Ось чому завданнями сімейного законодавства є захист права дитини на проживання й виховання в сім'ї. Правом, що забезпечує соціальне буття людини, є право на місце проживання. Слід зазначити, що згідно з Цивільним кодексом України місцем проживання особи вважається

місце, де особа мешкає переважно постійно або тимчасово. Місце проживання має важливе правове значення в питаннях про спадщину, визнання громадянина безвісно зниклим, при оголошенні громадянина померлим. Оскільки в Україні діє загальний військовий обов'язок, то виникає необхідність реєстрації за місцем мешкання.

Відповідно до пункту 2 статті 310 Цивільного кодексу України повнолітня особа має право на вільний вибір місця проживання та на його зміну. Якщо повнолітня особа може реалізувати таке право, то дитина, яка не досягла чотирнадцятирічного віку. Не може самостійно реалізувати його.

Дитина у віці до чотирнадцяти років не бере участі особисто у визначенні місця проживання, хоча при вирішенні деяких проблем, що стосуються, наприклад, влаштування її у сім'ю та пов'язаних із цим питань про місце мешкання, згода дитини, яка досягла десятирічного віку, необхідна (пункт 2 статті 160 Сімейного кодексу України) [3].

Із чотирнадцятирічного віку діти можуть самі вирішувати питання про місце свого мешкання, якщо її батьки спільно не проживають (стаття 160 Сімейного кодексу України). У зв'язку з цим спір про місце проживання дітей, які досягли чотирнадцятирічного віку не підлягає судовому розгляду. У той же час, якщо хтось утримує дитину силою проти її волі, батьки вправі вимагати захисту її прав і можуть подати відповідний позов до суду [3]. Судовий захист є однією з істотних гарантій забезпечення належного здійснення особистих немайнових прав дітей, в тому числі й права на належне батьківське виховання. До того ж право на судовий захист є конкретним проявом конституційного права громадян України на судовий захист прав і свобод (стаття 55 Конституції України). Це право відображає юридичний зв'язок між фізичною особою та державою, де остання бере на себе захист прав та свобод перших, утворюючи для цього спеціальний орган – суд та покладаючи на нього обов'язок по здійсненню захисту суб'єктивних прав [4].

Отож, народження дитини – це факт, який несе правові наслідки: права та обов'язки батьків, які врегульовані сімейним законодавством. Дитина стає носієм певних прав майнового і немайнового характеру. Особисті немайнові права дитини і батьків закріплені в Сімейному кодексі України і мають свою специфіку. По-перше, ці права позбавлені економічного змісту і не мають грошової оцінки; по-друге, вони належать усім без винятку батькам та дітям у рівному обсязі; по-третє, основна частина цих прав виникає з моменту народження людини, тобто вони є її природними правами; по-четверте, вони нерозривно пов'язані з особою їх носія.

Держава наділяє батьків певними правами та обов'язками, зазначеними в Сімейному кодексі України. Піклування про дітей, його виконання є рівним правом і обов'язком батьків. Можна дійти висновку, що батьки, здійснюючи свої батьківські права та виконуючи обов'язки, повинні враховувати думку своїх малолітніх дітей, не порушувати інтересів своїх неповнолітніх дітей. За

*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ*

будь-яких обставин, порушують права дитини, батьки мають позачергове право захисту інтересів своїх дітей.

Список використаної літератури:

1. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. ред. зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральною Асамблеєю ООН від 21.12.1995 р. [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
2. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р., № 2402-III// ВВР України. – 2002.- № 30.- ст. 142.
3. Сімейний кодекс України від 10.01. 2002, № 21-22, ст.135
4. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. - №30. – ст. 141.
5. Чорнооченко С. І. Цивільний процес України: навч. посіб. – [4-те вид., перероб. та допов.], - К.: ЦУЛ, 2017. -416 с.

Шиша Н.А. курсант 3-го курсу ННІ№1 НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри
криміналістики та судової медицини, кандидат
юридичних наук **Сорока І.В.**

***ТАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ВЕРСІЇ У СФЕРІ
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПЛАНУВАННЯ***

Злочинність у сфері економічних відносин й надалі є чинником негативного впливу на розвиток держави. Сучасні економічні злочини характеризуються складними та витонченими способами і методами їх скоєння, тому однією із головних проблем залишається підвищення професіоналізму й авторитету слідчих підрозділів. Її вирішення полягає у забезпеченні слідчих підрозділів висококваліфікованими кадрами, які мають відповідати вимогам сьогодення і бути спроможними на професійному рівні виконувати завдання з розслідування злочинів з метою захисту економіки від злочинних посягань.

Мета дослідження полягає у поясненні організації та планування розкритті злочинів у сфері запобігання корупції, тактики використання криміналістичної версії

Криміналістична характеристика службових злочинів корупційної спрямованості є однією з найбільш важливих складових методики розслідування, оскільки має багатий інформаційний потенціал, що застосовується для формування саме теоретичної бази версій.

Методика розслідування економічних злочинів обов'язково містить вказівки організаційного характеру, перш за все з тих питань, які тісно пов'язані із загальними методичними вказівками щодо розслідування загалом.